



SỔ TAY HƯỚNG DẪN XỬ LÝ VI PHẠM PHÁP LUẬT TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP



Hà Nội, tháng 04 năm 2020

LỜI GIỚI THIỆU

Hiện nay, nhiều văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực Lâm nghiệp được ban hành, sửa đổi, bổ sung như Bộ Luật hình sự năm 2015, Luật xử lý vi phạm hành chính năm 2012, Nghị định số 35/2019/NĐ-CP ngày 25/4/2019 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Lâm nghiệp; Nghị định số 06/2019/NĐ-CP ngày 22/01/2019 của Chính phủ về quản lý thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm và thực thi Công ước về buôn bán quốc tế các loài động vật, thực vật hoang dã nguy cấp; Thông tư số 27/2018/TT-BNPTNT ngày 16/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn quy định quản lý, truy xuất nguồn gốc lâm sản v.v... Việc cập nhật, áp dụng thống nhất các quy định của pháp luật vào trong thực tiễn là một đòi hỏi, yêu cầu cần thiết cho các lực lượng tham gia quản lý, bảo vệ và xử lý các hành vi phạm trong lĩnh vực Lâm nghiệp, trong đó có hoạt động quản lý, bảo vệ động vật hoang dã.

Với mục tiêu nâng cao hiệu quả hoạt động đấu tranh, phòng, chống khai thác, vận chuyển, buôn bán lâm sản, động vật hoang dã trái phép, Cục Kiểm lâm xây dựng cuốn **“Sổ tay Hướng dẫn xử lý vi phạm pháp luật trong lĩnh vực Lâm nghiệp”** để hướng dẫn áp dụng quy định của pháp luật, những điểm cần lưu ý trong xử lý vi phạm trong lĩnh vực Lâm nghiệp, đặc biệt là những nội dung liên quan đến buôn bán trái phép các loài động vật hoang dã.

Cục Kiểm lâm chân thành cảm ơn sự phối hợp, hỗ trợ của

Dự án phòng, chống buôn bán trái pháp luật các loài động thực vật hoang dã tại Việt Nam (USS) do Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ tài trợ, các chuyên gia tư vấn và cán bộ của Dự án USS, Chi cục Kiểm lâm các tỉnh Đắk Lắk, Đắk Nông, An Giang, Đồng Tháp, Thừa Thiên Huế, Quảng Trị, Nghệ An, Hà Tĩnh, Thanh Hóa, Ninh Bình, Quảng Ninh, Lai Châu, Điện Biên, Bình Thuận, Đồng Nai, Vườn quốc gia Yok Don, Vườn quốc gia Bạch Mã, Vườn quốc gia Ba Vì... đã góp phần hoàn thiện cuốn Sổ tay này.

Quá trình biên soạn, xuất bản lần đầu chắc chắn không tránh khỏi những hạn chế nhất định. Cục Kiểm lâm mong muốn tiếp tục nhận được sự đóng góp ý kiến của các chuyên gia, người sử dụng Sổ tay và các cá nhân, tổ chức có liên quan khác để tiếp tục hoàn thiện, chỉnh lý trong thời gian tới.

CỤC KIỂM LÂM

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BLHS	Bộ Luật hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017)
BLTTHS	Bộ Luật tổ tụng hình sự năm 2015
LTCQĐTHS	Luật tổ chức cơ quan điều tra hình sự năm 2015
LXLVPHC	Luật xử lý vi phạm hành chính năm 2012
NĐ35	Nghị định số 35/2019/NĐ-CP ngày 25/4/2019 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Lâm nghiệp
NĐ81	Nghị định số 81/2013/NĐ-CP ngày 19/7/2013 của Chính phủ hướng dẫn chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Xử phạt vi phạm hành chính.
NĐ97	Nghị định số 97/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 81/2013/NĐ-CP ngày 19/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật xử lý vi phạm hành chính
NĐ166	Nghị định số 166/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định về cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính
TT61	Thông tư số 61/2017/TT-BCA ngày 14/11/2017 của Bộ Công an quy định mẫu biểu, sổ sách, giấy tờ, sổ sách về điều tra hình sự
TT27	Thông tư số 27/2018/TT-BNNPTNT ngày 16/11/2018 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn quy định quản lý, truy xuất nguồn gốc lâm sản
TVR	Thực vật rừng
ĐVR	Động vật rừng
VPHC	Vi phạm hành chính
XPVPHC	Xử phạt vi phạm hành chính
PCCCR	Phòng cháy, chữa cháy rừng

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU	3
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	5
Phần 1. VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	9
I. VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT VỀ XLVPHC	9
1. Văn bản quy phạm pháp luật về XLVPHC trong lĩnh vực Lâm nghiệp	9
2. Văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan	9
II. VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ HÌNH SỰ	13
1. Văn bản luật	13
2. Văn bản dưới Luật	13
III. TRA CỨU VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT	14
Phần 2. XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH	16
Mục 1. QUY ĐỊNH CHUNG VỀ XPVPHC TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	16
I. NHẬN BIẾT VPHC TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	16
1. Khái niệm	16
2. Dấu hiệu cơ bản của vi phạm hành chính trong lĩnh vực Lâm nghiệp	16
II. LẬP HỒ SƠ XPVPHC TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	22
1. Sơ đồ XPVPHC trong lĩnh vực Lâm nghiệp	22
2. Lập hồ sơ trong trường hợp phát hiện hành vi vi phạm quả tang	23
3. Lập hồ sơ trong trường hợp phát hiện hành vi vi phạm qua hoạt động kiểm tra nguồn gốc lâm sản, kiểm tra việc quản lý, bảo vệ rừng	51
4. Một số lưu ý khi lập hồ sơ xử lý VPHC trong lĩnh vực Lâm nghiệp	57
III. XỬ PHẠT VPHC TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	63
1. Quyết định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Lâm nghiệp	63
2. Giao quyết định xử phạt	77
3. Thực hiện quyết định xử phạt	79
4. Cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt	79
5. Một số lưu ý	79
Mục 2. XỬ PHẠT VPHC THEO NGHỊ ĐỊNH 35/2019/NĐ-CP	84
I. QUY ĐỊNH CHUNG	84
1. Hình thức xử phạt	84
2. Biện pháp khắc phục hậu quả	84
II. XỬ PHẠT VPHC ĐỐI VỚI CÁC HÀNH VI VI PHẠM QUY ĐỊNH TẠI NĐ35	84
1. Điều 7. Lấn, chiếm rừng	84
2. Điều 8. Khai thác trái phép môi trường rừng và thực hiện các dịch vụ, kinh doanh	

trái phép trong rừng	86
3. Điều 9. Vi phạm quy định về chi trả dịch vụ môi trường rừng	87
4. Điều 10. Vi phạm quy định về quản lý rừng bền vững.....	88
5. Điều 11. Vi phạm quy định về hồ sơ, thủ tục khai thác lâm sản có nguồn gốc hợp pháp.....	89
6. Điều 12. Vi phạm quy định về chuyển mục đích sử dụng rừng	90
7. Điều 13. Khai thác rừng trái pháp luật.....	91
8. Điều 14. Vi phạm quy định về kinh doanh giống cây lâm nghiệp chính	94
9. Điều 15. Vi phạm quy định về trồng rừng thay thế	95
10. Điều 16. Vi phạm các quy định chung của Nhà nước về bảo vệ rừng.....	95
11. Điều 17. Vi phạm các quy định của pháp luật về phòng cháy và chữa cháy rừng gây cháy rừng	99
12. Điều 18. Vi phạm quy định về phòng trừ sinh vật hại rừng	100
13. Điều 19. Phá hủy các công trình bảo vệ và phát triển rừng.....	101
14. Điều 20. Phá rừng trái pháp luật	102
15. Điều 21. Vi phạm các quy định về bảo vệ động vật rừng.....	104
16. Điều 22. Vận chuyển lâm sản trái pháp luật.....	106
17. Điều 23. Tàng trữ, mua bán, chế biến lâm sản trái pháp luật.....	110
18. Điều 24. Vi phạm quy định về quản lý hồ sơ lâm sản trong vận chuyển, mua bán, cất giữ, chế biến lâm sản	111
Phần 3. XỬ LÝ HÌNH SỰ TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	116
Mục 1. QUY ĐỊNH CHUNG	116
I. TỘI PHẠM TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP	116
1. Tội phạm.....	116
2. Các tội trong lĩnh vực Lâm nghiệp	116
II. NHIỆM VỤ, QUYỀN HẠN ĐIỀU TRA HÌNH SỰ CỦA KIỂM LÂM THEO LUẬT TỔ CHỨC CƠ QUAN ĐIỀU TRA HÌNH SỰ	117
III. THẨM QUYỀN TIẾN HÀNH MỘT SỐ HOẠT ĐỘNG ĐIỀU TRA CỦA KIỂM LÂM	119
1. Cơ quan, người được giao tiến hành một số hoạt động điều tra của Kiểm lâm.....	119
2. Nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra của Kiểm lâm	120
IV. TIẾP NHẬN, GIẢI QUYẾT TIN BÁO TỐ GIÁC VỀ TỘI PHẠM CỦA KIỂM LÂM	124
1. Quy định về tiếp nhận, giải quyết tin báo tố giác về tội phạm	124
2. Tổ chức tiếp nhận tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố	125
3. Giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố.....	126

4. Thời hạn giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố.....	127
5. Biểu mẫu sử dụng trong công tác giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm	129
Mục 2. TRÌNH TỰ, THỦ TỤC TIẾN HÀNH CÁC HOẠT ĐỘNG ĐIỀU TRA HÌNH SỰ CỦA KIỂM LÂM	131
1. Đối với tội phạm ít nghiêm trọng trong trường hợp phạm tội quả tang, chứng cứ và lai lịch người phạm tội rõ ràng.....	131
2. Đối với tội phạm nghiêm trọng, rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng hoặc tội phạm ít nghiêm trọng nhưng phức tạp	142
Phần 4. MỘT SỐ VỤ VI PHẠM ĐIỂN HÌNH	146
I. HÀNH VI VẠN CHUYỀN VÀ TÀNG TRỪ, MUA BÁN LÂM SẢN TRÁI PHÁP LUẬT	146
1. Tóm tắt vụ việc.....	146
2. Kết quả xác minh.....	146
3. Xác định hành vi vi phạm	147
4. Xác định thẩm quyền xử phạt	148
5. Xử lý vi phạm	149
6. Nhận xét.....	150
II. HÀNH VI VẠN CHUYỀN LÂM SẢN TRÁI PHÁP LUẬT	151
1. Tóm tắt vụ việc.....	151
2. Kết quả xác minh.....	151
3. Xác định hành vi vi phạm	153
4. Xác định thẩm quyền xử phạt	153
5. Xử lý vi phạm	153
6. Nhận xét.....	154
III. VI PHẠM QUY ĐỊNH VỀ CHUYỀN MỤC ĐÍCH SỬ DỤNG RỪNG	154
1. Tóm tắt vụ việc.....	154
2. Kết quả xác minh.....	155
3. Xác định hành vi vi phạm	155
4. Xác định thẩm quyền xử phạt	156
5. Xử phạt vi phạm	157
6. Nhận xét.....	157
IV. VI PHẠM QUY ĐỊNH BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ	158
1. Tóm tắt vụ việc.....	158
2. Kết quả xác minh.....	158
3. Xử lý vi phạm.....	159
4. Nhận xét.....	160

Phần 1

VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT VỀ XỬ LÝ VI PHẠM TRONG LĨNH VỰC LÂM NGHIỆP

I. VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT VỀ XLVPHC

1. Văn bản quy phạm pháp luật về XLVPHC trong lĩnh vực Lâm nghiệp

- Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012.
- Nghị định số 35/2019/NĐ-CP ngày 25/4/2019 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực Lâm nghiệp.
- Nghị định số 81/2013/NĐ-CP ngày 19/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành LXLVPHC.
- Nghị định số 97/2017/NĐ-CP ngày 18/8/2017 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 81/2013/NĐ-CP ngày 19/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành LXLVPHC.

2. Văn bản quy phạm pháp luật khác có liên quan

a) Văn bản luật:

- Luật Lâm nghiệp năm 2017.
- Luật đa dạng sinh học năm 2008.
- Bộ luật dân sự năm 2015.
- Luật Giám định tư pháp năm 2012.
- Luật Đất đai năm 2013.
- Luật Hải quan năm 2014.
- Luật thủy sản năm 2017
- Luật quản lý, sử dụng tài sản công năm 2017.
- Luật thương mại năm 2005.

b) Nghị định:

- Nghị định số 160/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ về tiêu chí xác định loài và chế độ quản lý loài thuộc danh mục loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ.

- Nghị định số 85/2013/NĐ-CP ngày 29/7/2013 của Chính phủ quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giám định tư pháp.

- Nghị định số 115/2013/NĐ-CP ngày 03/10/2013 của Chính phủ quy định về quản lý, bảo quản tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tạm giữ, tịch thu theo thủ tục hành chính.

- Nghị định số 166/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định về cưỡng chế thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính.

- Nghị định số 167/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh, trật tự, an toàn xã hội; phòng chống tệ nạn xã hội; phòng cháy và chữa cháy; phòng chống bạo lực gia đình.

- Nghị định số 91/2019/NĐ-CP ngày 19/11/2019 của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai.

- Nghị định số 155/2016/NĐ-CP ngày 18/11/2016 của Chính phủ quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực bảo vệ môi trường.

- Nghị định số 168/2016/NĐ-CP ngày 27/12/2016 của Chính phủ quy định về khoán rừng, vườn cây và diện tích mặt nước trong các ban quản lý rừng đặc dụng, rừng phòng